

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

18. detsember 2014*

Apellatsioonkaebus — Keelatud kokkulepped — Laadimisvoolikute Euroopa turg —
Tegevusüksuste õigusjärglus — Rikkumise süükspandavus — Trahvi vähendamine Üldkohtu poolt —
Täielik pädevus

Kohtuasjas C-434/13 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 1. augustil 2013 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Komisjon, esindajad: S. Noë, V. Bottka ja R. Sauer, esindajad, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

teised menetlusosalised:

Parker Hannifin Manufacturing Srl, varem Parker ITR Srl, asukoht Corsico (Itaalia),

Parker-Hannifin Corp., asukoht Mayfield Heights (Ühendriigid),

esindajad: advokaadid F. Amato, F. Marchini Càmia ja B. Amory,

hagejad esimeses astmes

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Tizzano, kohtunikud E. Levits, M. Berger (ettekandja), S. Rodin ja F. Biltgen,

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: ametnik V. Tourrès,

arvestades kirjalikus menetluses ja 5. juuni 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 4. septembri 2014. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

- 1 Apellatsioonkaebuses palub Euroopa Komisjon tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu otsuse kohtuasjas T-146/09: Parker ITR ja Parker Hannifin vs. komisjon, EU:T:2013:258, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), milles Üldkohus tühistas osaliselt komisjoni 28. jaanuari 2009. aasta otsuse K(2009) 428 lõplik, [EÜ] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/39406 – Laadimisvoolikud) (edaspidi „vaidlusalune otsus”) ja vähendas selle otsusega nii Parker ITR Srl-ile (edaspidi „Parker ITR”) määratud trahvi, kui ka summat, mille eest Parker-Hannifin Corp.-i (edaspidi „Parker-Hannifin”) peeti selle trahvi maksmise eest solidaarselt vastutavaks.

Õiguslik raamistik

- 2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [EÜ] artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (ELT 2003, L 1, p. 1) artikli 23 lõige 2 sätestab:

„Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele trahve, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:

- a) rikuvad [EÜ] artiklit [81] või [82] [...]

[...]

Ühegi rikkumises osalenud ettevõtja ja ettevõtjate ühenduse puhul ei tohi trahv ületada 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

[...]”

- 3 Kohtuliku kontrolli kohta, mida teostatakse viidatud sätte alusel määratud trahvi üle, sätestab sama määruse artikkel 31, et „Euroopa Kohtul on täielik pädevus läbi vaadata otsused, millega komisjon on määranud trahvid või karistusmaksed. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või karistusmaksed tühistada, seda vähendada või suurendada”.
- 4 Suunistes määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2, edaspidi „2006. aasta suunised”) punktis 24 on märgitud, et „[v]õtmaks täielikult arvesse iga ettevõtja osalemise kestust rikkumises, korrutatakse müügiväärtuse põhjal määratud summa [...] aastate hulgaga, mil rikkumises osaleti. Vähem kui kuus kuud kestnud rikkumine loetakse pooleaastaseks rikkumiseks; rohkem kui kuus kuud, kuid vähem kui aasta kestnud rikkumine loetakse aastaseks rikkumiseks”.
- 5 2006. aasta suuniste punktis 28 on märgitud, et trahvi põhisummat võidakse suurendada, kui komisjon leiab raskendavaid asjaolusid, nagu see, et ettevõtja oli rikkumise eestvedaja või algataja.

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

- 6 Käesolevas kohtuasjas kõne all oleva tegevusüksuse laadimisvoolikute sektoris asutas 1966. aastal Pirelli Treg SpA, mis on Pirelli kontserni kuuluv äriühing. Pärast Pirelli kontsernis kahe tütarettvõtja ühinemist läks nimetatud tegevusüksus 1990. aastal üle ITR SpA-le.
- 7 1993. aastal omandas ITR-i Saiag SpA.

- 8 Parker-Hannifini kontserni valdusühing Parker-Hannifin ja Saiag SpA alustasid 2001. aastal läbirääkimisi võimaluse üle, et Parker-Hannifin omandab ITR SpA laadimisvoolikute tegevusüksuse. Kõnealuseks müügiks asutas ITR SpA 2001. aasta juunis tütarettevõtja nimega ITR Rubber Srl (edaspidi „ITR Rubber”).
- 9 Parker-Hannifin Holding Srl, mis on Parker-Hannifini 100-protsendilise osalusega tütarettevõtja, leppis 5. detsembril 2001 ITR SpA-ga kokku ITR Rubberis 100-protsendilise osaluse omandamises.
- 10 Lepingus oli nimelt ette nähtud, et ITR SpA kautšukivoolikute tegevusüksuse, sealhulgas laadimisvoolikute tegevusüksuse võõrandamine ITR Rubberile toimub Parker-Hannifin Holding Srl-i nõudmisel.
- 11 ITR SpA võõrandas 19. detsembril 2001 oma laadimisvoolikute tegevusüksuse ITR Rubberile.
- 12 Võõrandamistehing jõustus 1. jaanuaril 2002.
- 13 Parker-Hannifin Holding Srl omandas 31. jaanuaril 2002 ITR SpA-lt osaluse ITR Rubberis. ITR Rubber nimetati seejärel Parker ITR-ks.
- 14 Komisjon alustas 2007. aastal laadimisvoolikute turul EÜ artikli 81 ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3) artikli 53 rikkumise uurimist.
- 15 Komisjon tuvastas vaidlusaluse otsuse artiklis 1, et 11 äriühingut, sealhulgas Parker ITR ja Parker-Hannifin panid Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) laadimisvoolikute sektoris erinevates ajavahemikes alates 1. aprillist 1986 kuni 2. maini 2007 toime ühe ja vältava EÜ artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 rikkumise, mis seisnes hangete jaotamises, hindade kindlaksmääramises, kvootide kindlaksmääramises, müügitingimuste kindlaksmääramises, geograafiliste turgude jagamises ning hindade, müügimahtude ja enampakkumiste kohta tundliku teabe vahetamises.
- 16 Apellatsioonimenetluse vastustajate osas tuvastas komisjon vaidlusaluse otsuse artikli 1 punktides i ja j, et nad osalesid kartellis ajavahemikus alates 1. aprillist 1986 kuni 2. maini 2007 (mis puudutab Parker ITR-i) ja ajavahemikus alates 31. jaanuarist 2002 kuni 2. maini 2007 (mis puudutab Parker-Hannifini).
- 17 Seetõttu määras komisjon Parker ITR-ile vaidlusaluse otsuse artikli 2 esimese lõigu punktis e 25 610 000 euro suuruse trahvi, täpsustades, et selle trahvi maksmise eest oli Parker-Hannifin solidaarselt vastutav 8 320 000 euro ulatuses.

Vaidlustatud kohtuotsus

- 18 Parker ITR ja Parker-Hannifin esitasid Üldkohtule hagiavalduse, milles palusid esimese võimalusena tühistada vaidlusaluse otsuse neid puudutavas osas ning teise võimalusena vähendada määratud trahvi. Hagi põhjendamiseks esitasid nad üheksa väidet.
- 19 Vaidlustatud kohtuotsuses nõustus Üldkohus esimese väite esimese osaga, mis puudutas isikliku vastutuse põhimõtte rikkumist, ja tühistas vaidlusaluse otsuse artikli 1 punkti i osas, milles Parker ITR peeti vastutavaks 1. jaanuarile 2002 eelnenud perioodi osas. Sellega seoses leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 115 ja 116, et:

„115 Tuleb asuda seisukohale, et esiteks oli ITR Rubber 27. juunist 2001 kuni 31. jaanuarini 2002 ITR [SpA] 100% tütarettevõtja ja teiseks jõustus kautšukivoolikute tegevuse ITR Rubberile võõrandamise tehing alles 1. jaanuaril 2002, kusjuures komisjoni toimikus ei ole mingeid tõendeid selle kohta, et ITR Rubber tegeles enne seda kuupäeva mingil tegevusalal, eelkõige

laadimisvoolikutega seotud tegevusalal. Kuna ITR [SpA] võõrandas kõik ITR Rubberi aktsiad Parker-Hannifinile 5. detsembril 2001 sõlmitud lepingu alusel, mis täideti kõikide aktsiate omandajale võõrandamisega 31. jaanuaril 2002, puudub vaidlus selles, et ITR [SpA] viis kautšukivoolikute tegevusala tütarettevõtjasse ilmselgelt üle selleks, et müüa selle tütarettevõtja aktsiad kolmandast isikust ettevõtjale [...]

- 116 Neil asjaoludel vastutas rikkumise eest isik, kes juhtis asjassepuutuvat ettevõtjat rikkumise toimepanemise ajal, st ITR [SpA] ja tema emaettevõtja Saiag [SpA], kuigi rikkumise tuvastanud otsuse vastuvõtmise ajal toimus laadimisvoolikute tegevusüksuse käitamine teise ettevõtja, käesolevas asjas Parker-Hannifini vastutusel. Majandusliku järjepidevuse põhimõte ei saa nimelt kahtluse alla seada isikliku vastutuse põhimõtet sellises olukorras nagu käesolevas asjas, kus keelatud kokkuleppes osalenud ettevõtja – st Saiag [SpA] ja tema tütarettevõtja ITR [SpA] – võõrandab osa oma tegevusest iseseisvale kolmandale isikule, kusjuures võõrandaja ja omandaja vahel – st käesolevas asjas Saiagi [SpA] või ITR [SpA] ja Parker-Hannifini vahel – puudub mis tahes struktuuriline side.”
- 20 Viienda ja kuuenda väite osas, mis puudutasid Parker ITR-i ja Parker-Hannifini trahvi suurendamist Parker ITR-i eesvedaja rolli tõttu perioodil juunist 1999 kuni septembrini 2001, täheldas Üldkohus, et „[k]una esimese väitega nõustuti”, tuleb „seetõttu” nendega nõustuda (vaidlustatud kohtuotsuse punktid 139 ja 140, 145 ja 146 ning 253 ja 254).
- 21 Üldkohus lükkas ülejäänud väited tagasi. Täpsemalt kaheksanda väite kohta, mis puudutas määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 rikkumist seoses ülempiiriga 10% käibest, mida kohaldati sellele trahvi osale, mille eest Parker ITR-i peeti üksi vastutavaks, otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 227 ja 228:
- „227[...] väljakujunenud kohtupraktika kohaselt [saab] piirmäära 10% kehtestamise eesmärgi saavutada ainult juhul, kui seda piirmäära kohaldatakse kõigepealt trahvi määrava otsuse iga adressaadi suhtes eraldi. Ainult juhul, kui seejärel selgub, et veel ajal, mil see otsus vastu võetakse, moodustavad mitu adressaati „ettevõtja” karistatud rikkumise eest vastutava majandusüksuse tähenduses, võib piirmäära arvutada selle ettevõtja kogukäibe alusel, st kõiki selle koostisosi arvestades ([...] kohtuotsus Tokai Carbon jt vs. komisjon, [T-71/03, T-74/03, T-87/03 ja T-91/03, EU:T:2005:220], punkt 390).
- 228 Kuna esimese väitega nõustuti, on kaheksas väide tulemusetu osas, mis puudutab rikkumise perioodi enne 1. jaanuari 2002, mil rikkumise pani toime ITR [SpA]. Pealegi ei ole see ka põhjendatud rikkumise perioodi osas pärast 1. jaanuari 2002, kuna kogu sellel perioodil, välja arvatud üks kuu, moodustasid Parker ITR ja Parker-Hannifin karistatud rikkumise eest vastutava majandusüksuse. Seetõttu võis trahvi ülemmäära arvutada selle ettevõtja kogukäibe alusel, st kõigi selle moodustavate käivete alusel.”
- 22 Teostades oma täielikku pädevust arvutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 246–255 ümber Parker ITR-ile määratud trahvi ja vähendas seda 6 400 000 eurole. Parker-Hannifini poolt solidaarvastutuse alusel tasumisele kuuluvat summat vähendas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 257 6 300 000 eurole põhjendusega, et selle äriühingu solidaarvastutust ei ole tuvastatud ajavahemiku suhtes 1. jaanuarist kuni 31. jaanuarini 2002.

Poolte nõuded

- 23 Komisjon palub Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus ulatuses, milles Üldkohus tühistab osaliselt vaidlusaluse otsuse ja vähendab selle otsusega Parker ITR-ile ja Parker-Hannifinile määratud trahvi;

- jätta Üldkohtule esitatud hagi rahuldamata, ja
- mõista apellatsioonimenetluse vastustajatelt välja kõik kohtukulud.

24 Parker ITR ja Parker-Hannifin paluvad Euroopa Kohtul:

- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata, ja
- mõista kõik kohtukulud välja komisjonilt.

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

25 Menetluse suuline osa lõpetati 4. septembril 2014 pärast kohtujuristi ettepaneku esitamist, kuid vastustajad taotlesid menetluse suulise osa uuendamist 14. oktoobri 2014. aasta kirjaga, mis esitati Euroopa Kohtu kohtukantseleisse 20. oktoobril 2014.

26 Selle taotluse põhjendamiseks väidavad nad sisuliselt, et tuleb vaielda küsimuse üle, mis tekib juhul, kui vaidlustatud kohtuotsus tühistatakse, nimelt kuidas tuleks Parker ITR-ile määratud trahvi arvutamisel kohaldada määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 sätestatud ülempiiri 10% perioodi suhtes, mille jooksul see äriühing Parker-Hannifini kontserni ei kuulunud. Vastustajad märgivad esiteks, et samal päeval, mil esitati kohtujuristi ettepanek käesolevas asjas, kuulutas Euroopa Kohus selles küsimuses otsustava tähtsusega kohtuotsuse (kohtuotsus YKK jt vs. komisjon, C-408/12 P, EU:C:2014:2153). Nad leiavad teiseks, et kuna kohtujurist arvas, et enne, kui Üldkohus lükkas tagasi sellel teemal nende esitatud argumendid, oli ta uurinud nende põhjendatust, tõlgendas kohtujurist vaidlustatud kohtuotsust vääralt. Nad lisavad, et neil ei ole antud võimalust esitada oma seisukohta käesolevas menetluses vastuhagi puudumise tagajärgede kohta.

27 Selle kohta on oluline meenutada, et vastavalt oma kodukorra artiklile 83 võib Euroopa Kohus igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav mõju Euroopa Kohtu lahendile, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaielnud (kohtuotsus Buono jt vs. komisjon, C-12/13 P ja C-13/13 P, EU:C:2014:2284, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

28 Käesolevas asjas leiab Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulanud, et tal on lahendi tegemiseks piisavalt teavet, et käesoleva asja lahendamisel ei tule tugineda argumentidele, mille üle pooled ei ole vaielnud ja et kohtuotsus YKK jt vs. komisjon (EU:C:2014:2153) ei ole uus asjaolu, millel on otsustav mõju tema lahendile.

29 Lisaks on ELTL artikli 252 teise lõigu kohaselt kohtujuristi ülesanne teha avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust. Kohtujuristi ettepanek ega selleni jõudmiseks läbitud arutluskäik ei ole Euroopa Kohtule siduvad (kohtuotsus Buono jt vs. komisjon, EU:C:2014:2284, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Järelikult tuleb suulise menetluse uuendamise taotlus rahuldamata jätta.

Apellatsioonkaebuse analüüs

31 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab komisjon kaks väidet.

Esimene väide, mille kohaselt on kohaldatud väärtalt kohtupraktikat majandusliku järjepidevuse kriteeriumi kohta

Poolte argumendid

- 32 Komisjon on seisukohal, et otsustades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116, et majandusliku järjepidevuse põhimõtet ei saa kahtluse alla seada isikliku vastutuse põhimõttega sellises olukorras nagu käesolevas asjas, kus keelatud kokkuleppes osalenud ettevõtja võõrandab osa oma tegevusest iseseisvale kolmandale isikule, kusjuures võõrandaja ja omandaja vahel puudub mis tahes struktuuriline side, ajas Üldkohus segi kaks eraldiseisvat tehingut ja kohaldatavad õiguslikud kriteeriumid. Üldkohus pidas asjassepuutuvaks ainult teist tehingut, millega üks kontsern võõrandas ühe tütaretevõtja teisele kontsernile, st millega kontsern Saiag võõrandas ITR Rubberi kontsernile Parker-Hannifin. Kuid ta jättis tähelepanuta sellele müügile eelnenud esimese tehingu, mille ese oli tegevusüksuse võõrandamine sama kontserni sees, st tehing ITR SpA ja ITR Rubberi vahel, mis mõlemad kuuluvad kontserni Saiag. Komisjon on seisukohal, et see tegevusüksuse võõrandamine toimus tingimustel, mis on kohtupraktika kohaselt nõutavad selleks, et oleks tegemist majandusliku järjepidevusega, kuna ajal, mil see tehing aset leidis, olid need kaks üksust ühe ja sama isiku kontrolli all ning nende vahel esinesid tihedad majanduslikud ja organisatsioonilised seosed (vt muu hulgas kohtuotsus ETI jt, C-280/06, EU:C:2007:775, punktid 48 ja 49).
- 33 Selleks, et omistada omandavale üksusele vastutus võõrandava üksuse toime pandud rikkumise eest, ei ole komisjoni hinnangul vaja, et nende vahelised struktuurilised seosed kestaksid kogu rikkumise perioodi jooksul. See et käesolevas asjas ei jäänud ITR Rubber kontserni Saiag ja et ta kuulus sellesse ainult lühikese perioodi vältel tema asutamisest kuni müügini kontsernile Parker-Hannifin, ei oma järelikult tähtsust.
- 34 Komisjon lisab, et vastupidi sellele, mida leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116, ei olnud ta kohustatud omistama vastutust rikkumise eest emattevõtjatele Saiag SpA-le ja ITR SpA-le. Otsustades käesolevas asjas omistada rikkumise eest vastutuse ITR Rubberile kui nende äriühingute majanduslikule õigusjärglasele, kasutas komisjon kaalutusõigust, mis tal nähtuvalt kohtupraktikast on.
- 35 Vastuseks väidavad vastustajad, et vastupidi komisjoni väidetele ei näinud Euroopa Kohus kohtuotsuses ETI jt (EU:C:2007:775) ette mehaanilist reeglit, mille kohaselt see, kui minevikus on esinenud lihtsalt struktuuriline seos rikkumisega seotud tegevuse võõrandaja ja omandaja vahel, muudab omandaja automaatselt võõrandaja rikkumise eest vastutavaks. Euroopa Kohus on täpsemalt otsustanud, et niisugune tagajärg on võimalik üksnes tingimusel, et on tõendatud, et võõrandaja ja omandaja olid struktuurilise seose esinemise ajal sama isiku tegeliku kontrolli all ja et nende suhtes kohaldati sisuliselt samu ettevõtlusalaseid norme.
- 36 Vaidlusaluses otsuses jättis komisjon aga täielikult hindamata, kas ITR SpA ja ITR Rubberi vahel esinenud struktuurilise seose lühikese kestuse vältel olid need tingimused täidetud. Selles küsimuses on vaidlusaluses otsuses üksnes mainitud, et ITR SpA poolt ITR Rubberile laadimisvoolikutega seotud tegevuse võõrandamise hetkel kuulus esimesele teises „100-protsendiline osalus”. Selles otsuses ei ole mainitud kohtupraktikat, mille kohaselt võib eeldada, et emattevõtja avaldab oma 100-protsendilise osalusega tütaretevõtjale otsustavat mõju. Kui oletada, et vaidlusaluses otsuses on kaudselt sellele eeldusele tuginetud, siis on apellatsioonimenetluse vastustajate hinnangul nende kaitseõigusi rikutud, kuna vastuväiteteatises ei viidatud sellele selgelt.
- 37 Vastustajad järeldavad sellest, et kuna komisjon jättis vaidlusaluses otsuses hindamata, kas ITR SpA ja ITR Rubber moodustasid üheainsa ettevõtja selles lühikeses ajavahemikus, mille vältel oli nende vahel struktuuriline seos, ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta järeldas, et Parker ITR ei saa pidada vastutavaks ITR SpA tegevuse eest ainuüksi sellise minevikus esinenud struktuurilise seose alusel.

38 Lisaks, juhaks, kui Euroopa Kohus nõustub esimese väitega ja leiab, et trahv tuleb uuesti välja arvutada, märgivad vastustajad, et kuna komisjon ei ole apellatsioonkaebuses vaidlustanud vaidlustatud kohtuotsuse punkte 139 ja 140, 145 ja 146 ning 253 ja 254, milles Üldkohus nõustus nende hagi viienda ja kuuenda väitega ning otsustas, et neile määratud trahvi suurendati vääralt põhjusel, et Parker ITR-il oli juunist 1999 kuni septembrini 2001 rikkumises eestvedaja roll, on need muutunud lõplikuks.

Euroopa Kohtu hinnang

39 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt viitab liidu konkurentsioigus ettevõtjate tegevusele ning ettevõtja mõiste hõlmab igat majandustegevusega tegelevat üksust, sõltumata selle üksuse õiguslikust vormist ja rahastamisviisist. Juhul kui selline üksus rikub konkurentsioiguse norme, tuleb tal isikliku vastutuse põhimõtte alusel ka selle rikkumise eest vastutada (vt muu hulgas kohtuotsus *Versalis vs. komisjon*, C-511/11, EU:C:2013:386, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

40 Euroopa Kohus täpsustas, et kui konkurentsioiguse normide rikkumise toime pannud üksus kujundatakse õiguslikult või organisatsiooniliselt ümber, ei too see ilmingimata kaasa sellise uue ettevõtja asutamist, mis ei vastuta eelneva üksuse konkurentsioiguse normide vastase käitumise eest, kui need kaks üksust on majanduslikus mõttes identsed. Nimelt kui ettevõtjad võiksid hoida kõrvale karistustest ainuüksi nii, et nende isikut muudetakse restruktureerimise, võõrandamise või teiste õiguslike või organisatsiooniliste muudatuste abil, ei suudetaks saavutada konkurentsioiguse normidega vastuolus oleva tegevuse eest karistamise ja hoitavate karistuste abil sellise tegevuse kordumise ärahoidmise eesmärki (kohtuotsus *ETI jt*, EU:C:2007:775, punktid 41 ja 42 ning seal viidatud kohtupraktika).

41 Euroopa Kohus on juba otsustanud, et kui kaks üksust moodustavad ühe majandusüksuse, ei takista asjaolu, et rikkumise toime pannud üksus jääb alles, iseenesest karistamast üksust, millele anti üle tema majandustegevus. Eelkõige on selline karistamine lubatav juhul, kui üksuseid kontrollib sama isik ning nende tihedate majanduslike ja organisatsiooniliste seoste tõttu kohaldatakse nende suhtes sisuliselt samu ettevõtjalaseid norme (kohtuotsused *ETI jt*, EU:C:2007:775, punktid 48 ja 49 ning seal viidatud kohtupraktika, ning *Versalis vs. komisjon*, EU:C:2013:386, punkt 52).

42 Käesolevas asjas puudutab apellatsioonkaebuse esimene väide küsimust, kas vaidlusaluses otsuses karistatud rikkumise suhtes saab tuvastada ITR Rubberi vastutuse perioodi osas enne 1. jaanuari 2002 põhimõtete alusel, mis tulenevad käesolevas kohtuotsuses eespool punktides 40 ja 41 mainitud kohtupraktikast.

43 Komisjon on seisukohal, et Üldkohus on rikkunud õigusnormi otsustades, et see institutsioon on vaidlusaluses otsuses seda kohtupraktikat vääralt kohaldanud, kuna võõrandaja ja omandaja vahel puudus struktuuriline side. Vastustajad on aga arvamusel, et Üldkohus kohaldas seda kohtupraktikat õigesti, kuna komisjon ei suutnud tõendada, et kahe asjassepuutuva üksuse vahel esines tegelik seos.

– Võõrandaja ja omandaja vahelise struktuurilise seose olemasolu

44 Kõigepealt olgu meenutatud, et komisjon heitis ITR Rubberile ette rikkumist, mis kestis 1. aprillist 1986 kuni 2. maini 2007, eristades kahte eraldiseisvat perioodi: esimene kestis 1. aprillist 1986 kuni 31. detsembrini 2001 ja teine algas jaanuaris 2002.

45 Perioodi osas 1. aprillist 1986 kuni 31. detsembrini 2001 tuvastas komisjon kõigepealt, nagu nähtub vaidlusaluse otsuse punktides 328 ja 370, et 1. jaanuaril 2002 oli ITR SpA vastutav nii enda kui tema õiguseellase *Pirelli Treg SpA* – kellega ITR SpA oli 1990. aasta detsembris lihtsalt ühinenud ühendava ühinguna - tegevuse eest. Komisjon tuvastas seejärel, et samal kuupäeval, ehk 1. jaanuaril 2002 võõrandas ITR SpA oma tegevusüksuse laadimisvoolikute sektoris oma 100% tütarettevõtjale ITR

Rubber kontsernisisesse restruktureerimise raames. Komisjon tuvastas ka, et selle võõrandamise kuupäeval ühendas ITR SpA-d ja ITR Rubberit majanduslikust aspektist emaettevõtja ja 100% tütarettevõtja suhe ning et nad moodustasid sama ettevõtja. Komisjon oli seisukohal, et vastavalt Euroopa Kohtu kohtupraktikale võib sellisel juhul vastutus võõrandaja varasema rikkumise eest üle minna omandajale, isegi kui õiguslikult jääb võõrandaja alles.

- 46 Seda konteksti arvestades tuleb märkida, et välistades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116, et majandusliku järjepidevuse põhimõtet ei saa kohaldada juhul, nagu käesolevas asjas, kus võõrandaja – st Saiag SpA ja tema tütarettevõtja ITR Rubberi – ja omandaja – kes identifitseeriti kui Parker-Hannifin - vahel ei esinenud mingeid struktuurilisi seoseid, liitis Üldkohus oma hinnangus üheks kaks eraldi tehingut. Üldkohus jättis arvesse võtmata asjaolu, et kõigepealt võõrandas ITR SpA oma tegevusüksuse laadimisvoolikute sektoris ühele oma tütarettevõtjale, ja seejärel võõrandas selle tütarettevõtja Parker Hannifinile.
- 47 Mis puudutab kaalutlusi, mille tõttu Üldkohus jättis oma põhjenduskäigus tähelepanuta ITR SpA poolt oma tegevusüksuse võõrandamise tütarettevõtjale ITR Rubber, siis märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 115, et see tütarettevõtja oli kontsernis olnud vaid seitse kuud ja et ta tegutses lühikest aega, st vaid ühe kuu laadimisvoolikutega seotud tegevusega ning üldisemalt, et see asutati ainult selleks, et teda saaks kolmandale isikule võõrandada. Üldkohus järeldas sellest nimetatud kohtuotsuse punktis 116, et neid asjaolusid arvestades pidi rikkumise eest enne 1. jaanuari 2002 vastutama selle tegevusüksuse endine käitaja, st ITR SpA ja tema emaettevõtja Saiag SpA.
- 48 Üldkohtu esitatud põhjenduskäigu järjepidevust uurides tuleb seega analüüsida, kas kaalutlused, mis puudutasid vastavalt kuupäeva, mil pidid eksisteerima struktuurilised seosed võõrandaja ja omandaja vahel, ning perioodi, mille jooksul need seosed pidid nende vahel eksisteerima, ja ka tegevusüksuse võõrandamise eesmärki, on majandusliku järjepidevuse olemasolu hindamisel asjassepuutuvad. Samuti tuleb kontrollida, kas käesolevas asjas oli komisjon kohustatud omistama vastutuse enne nimetatud võõrandamist toime pandud rikkumise eest tegevusüksuse endistele käitajatele.
- 49 Esiteks, mis puudutab kuupäeva, mil pidid eksisteerima struktuurilised seosed võõrandaja ja omandaja vahel, ning perioodi, mille jooksul need seosed pidid nende vahel eksisteerima, selleks et saaks järeldada, et esines majanduslik järjepidevus, siis tuleb märkida, et Euroopa Kohus on möönnud sellise järjepidevuse olemasolu nii olukordades, kus tegevusüksus võõrandati rikkumise toimepanemise ajal ning sel ajal esines struktuuriline seos võõrandaja ja omandaja vahel (kohtuotsus ETI jt, EU:C:2007:775, punktid 45 ja 50), kui ka olukordades, kus see võõrandamine toimus pärast rikkumise lõpetamist, ent võõrandamise ajal eksisteeris struktuuriline seos nende kahe üksuse vahel (vt muu hulgas kohtuotsus Aalborg Portland jt vs. komisjon, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punktid 59, 351, 356 ja 357). Ühelgi juhul ei ole Euroopa Kohus täheldanud, et see seos peab olema kestnud kuni rikkumise eest karistuse määramise otsuse vastuvõtmiseni.
- 50 Nagu märgib kohtujurist oma ettepaneku punktis 68, tuleb sellest järeldada, et majandusliku järjepidevuse kindlakstegemisel on asjakohane kuupäev selle hindamiseks, kas tegemist on vara võõrandamisega kontserni sees või iseseisvate ettevõtjate vahel, võõrandamise enda kuupäev.
- 51 Kuigi isikliku vastutuse põhimõtte nõuab, et sel kuupäeval esineks võõrandaja ja omandaja vahel struktuuriline side, mis lubab järeldada, et kaks üksust moodustavad ühe ettevõtja, ei ole siiski nõutav, arvestades majandusliku järjepidevuse põhimõtte eesmärki, et see side kestaks kogu ülejäänud rikkumise perioodi vältel või kuni rikkumise eest karistuse määramise otsuse vastuvõtmiseni. Nimelt nagu meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 40, on selle põhimõtte kohaldamise eesmärk vältida, et konkurentsioiguse normidelt võetaks kasulik mõju asjassepuutuvaid ettevõtjaid puudutavate restruktureerimiste või võõrandamiste abil. Selle kaalutluse juurde tuleb lisada, et õiguskindluse põhimõtte nõuab, et vastutuse omistamine ei sõltuks juhuslikult ja ebakindlalt saabuvast sündmusest, nagu asjassepuutuvate ettevõtjate otsustus uus organisatsiooniline muutus.

- 52 Sama moodi ja samadel põhjustel ei ole vajalik, et struktuuriline seos, mis võimaldab tuvastada majandusliku järjepidevuse, kehtaks teatud minimaalse perioodi jooksul, mida saab igal juhul määratleda ainult igal üksikjuhul eraldi ja tagantjärele.
- 53 Teiseks, mis puudutab majandusliku järjepidevuse olemasolu tuvastamiseks tegevusüksuse võõrandamise eesmärgi arvessevõtmist, siis peab õiguskindluse põhimõtte tõttu samuti asjassepuutumatusena kõrvale lükkama asjaolu, mis tuuakse esile vaidlustatud kohtuotsuse punktis 115, et võõrandajast üksus asutati ja talle anti üle vara selleks, et see hiljem kolmandale isikule võõrandada. Selle arvessevõtmine, et tütarettevõtja asutamise kaugemaks majanduslikuks põhjenduseks oli tütarettevõtja võõrandamine kolmandale isikule, viib nimelt majandusliku järjepidevuse põhimõtte rakendamisel arvestamiseni subjektiivsete teguritega, mis on aga vastuolus selle põhimõtte läbipaistva ja ettenähtava kohaldamisega.
- 54 Kolmandaks, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116 esitatud seisukohta, et komisjon oleks pidanud käesoleva asja asjaoludel omistama vastutuse rikkumise eest, mis pandi toime enne tegevusüksuse võõrandamist, endistele käitajatele, siis tuleb märkida, et see seisukoht on esitatud vääralt põhjenduskäigu raames, milles Üldkohus lükkas kohe ümber majandusliku järjepidevuse esinemise võimaluse. Siiski tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kui selline olukord on tuvastatud, siis asjaolu, et rikkumise toime pannud üksus on veel alles, ei takista iseenesest karistamast üksust, millele anti üle tema majandustegevus (vt muu hulgas kohtuotsus *Versalis vs. komisjon*, EU:C:2013:386, punktid 52-54).
- 55 Arvestades eespool esitatud kaalutlusi tuleb asuda seisukohale, et Üldkohus on rikkunud õigusnormi, otsustades vaidlustatud kohtuotsuse punktides 115 ja 116 - ilma et ta oleks võtnud arvesse ITR SpA ja ITR Rubberi vahelisi seoseid tegevusüksuse võõrandamise kuupäeval nende kahe üksuse vahel -, et käesolevas asjas oli majandusliku järjepidevuse olukord välistatud, sest võõrandaja ja omandaja – vastavalt Saiag SpA või ITR SpA ja Parker-Hannifin - vahel puudusid struktuurilised seosed.
- 56 Sellel veal puuduvad aga tagajärjed juhul, kui igal juhul tuleb majandusliku järjepidevuse olukord välistada tegeliku seose puudumise tõttu ITR SpA ja ITR Rubberi vahel. Seetõttu tuleb analüüsida vastustajate argumenti, mille kohaselt lükkas Üldkohus õigesti tagasi majandusliku järjepidevuse võimaluse, kuna komisjon jättis vaidlusaluses otsuses kontrollimata, kas ITR SpA ka tegelikult kontrollis ITR Rubberit.
- Võõrandaja ja omandaja vahelise tegeliku seose olemasolu hindamine
- 57 Selle kohta tuleb märkida, et komisjon tuvastas selgelt nimetatud otsuse põhjenduses 370, et nende kahe äriühingu vahel aset leidnud tegevusüksuse võõrandamise kuupäeval ühendas neid majanduslikust aspektist emaettevõtja ja 100% tütarettevõtja suhe ning et nad moodustasid sama ettevõtja.
- 58 Ent väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb samuti, et niisuguses spetsiifilises olukorras, kus emaettevõtjale kuulub ainu- või peaaegu ainuosalus liidu konkurentsinoorme rikkunud tütarettevõtja kapitalis, esineb ümberlükatav eeldus, et nimetatud emaettevõtja avaldab tegelikult otsustavat mõju oma tütarettevõtja tegevusele. Sel juhul piisab, kui komisjon tõendab, et emaettevõtjale kuulub tütarettevõtja kapitalis ainu- või peaaegu ainuosalus, et järeldada, et see eeldus on täidetud (vt muu hulgas kohtuotsused *Akzo Nobel jt vs. komisjon*, C-97/08 P, EU:C:2009:536, punkt 60, *Eni vs. komisjon*, C-508/11 P, EU:C:2013:289, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika, ning *Schindler Holding jt vs. komisjon*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punktid 105-111).
- 59 Vastustajad ei saa väita, et vaidlusaluses otsuses ei ole seda kohtupraktikat kusagil mainitud, kuna selge viide sellele on esitatud nimetatud otsuse põhjenduses 325. Nad ei saa ka apellatsioonistmes tugineda nende kaitseõiguste rikkumisele seoses asjaoluga, et seda eeldust haldusmenetluses ei käsitletud. Kuna

nad ei tuginenud kaitseõiguste rikkumisele Üldkohtule esitatud hagiavalduses, milles nad vaidlustasid vaid selle, et nimetatud eelduse kohaldamine nende suhtes ei ole põhjendatud, tuleb see argument igal juhul uue argumendina tagasi lükata, sest see on vastuvõetamatu (vt muu hulgas kohtuotsus *Gascogne Sack Deutschland*, C-40/12 P, EU:C:2013:768, punktid 51 ja 52).

- 60 Kuna vastustajad väidavad, et kohtuotsuses *ETI jt* (EU:C:2007:775, punktid 50 ja 51) jättis Euroopa Kohus, kes küll võttis teadmiseks struktuurilise seose olemasolu kahe asjassepuutuva üksuse vahel, ehk asjaolu, et need kuulusid samale avalik-õiguslikule asutusele, siseriikliku kohtu ülesandeks kontrollida, kas need üksused olid selle asutuse „kontrolli” all, siis piisab, kui märkida, et on normaalne, et eelotsuse asjas, kus faktiliste asjaolude hindamine on siseriikliku kohtu ülesanne, jättis Euroopa Kohus selle kohtu kontrollida, millised olid suhted selles juhtumis käsitletavate üksuste vahel, millest kaks olid avalik-õiguslikud organid.
- 61 Käesolevas asjas on aga tegemist vaid kahe äriühinguga, millest ühele kuulus kogu osalus teise kapitalis; seega on tegemist olukorraga, mis vastab igati kohtuotsuses *Akzo Nobel jt vs. komisjon* (EU:C:2009:536) käsitletule. Vastupidi sellele, mida väidavad vastustajad, võis komisjon seega põhjendatult tugineda eeldusele, et emaettevõtja *ITR SpA* avaldas otsustavat mõju oma tütarettevõtja *ITR Rubberi* kaubanduspoliitikale.
- 62 Kuid tuleb toonitada, et otsustava mõju avaldamise eeldus on ümberlükatav ja seda saab teha niisuguseid tõendeid esitades, mis on piisavad tõendamaks, et tütarettevõtja tegutses turul sõltumatult. Selleks peavad huvitatud ettevõtjad esitama kogu asjakohase teabe majanduslike, organisatsiooniliste ja õiguslike sidemete kohta, mis tütarettevõtjat ja emaettevõtjat seovad ning mida nad peavad selliseks, mis tõendab, et tütarettevõtja otsustab iseseisvalt, kuidas ta turul tegutseb, ja et emaettevõtja ja tütarettevõtja ei moodusta üht majandusüksust (vt muu hulgas kohtuotsus *Elf Aquitaine vs. komisjon*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punktid 56, 58 ja 65 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 63 Käesolevas asjas nähtub Euroopa Kohtule edastatud toimikust, et Üldkohtule esitatud hagiavalduses väitsid vastustajad, et majanduslikud, organisatsioonilised ja õiguslikud sidemed, mis ühendasid *ITR SpA*-d ja *ITR Rubberit* ajavahemikul, mis kestis viimati nimetatud äriühingu asutamisest 27. juunil 2001 kuni tema võõrandamiseni *Parker Hannifinile* 31. jaanuaril 2002, ei võimaldanud *ITR SpA*-l oma tütarettevõtjat otsustavalt mõjutada. Nad väitsid selle kohta, et alates tema asutamisest kuni 1. jaanuarini 2002 puudus *ITR Rubberil* majandustegevus. Alates 5. detsembrist 2001, mil *ITR SpA* ja *Parker Hannifin* sõlmisid lepingu *ITR Rubberi* ostu-müügi lepingu, reguleeris *ITR SpA* ja *ITR Rubberi* vahelisi suhteid see leping, mis esitati ka Üldkohtule ja mille tingimused ei lubanud *ITR SpA*-l *ITR Rubberile* mingit mõju avaldada. Komisjon vaidleb aga nendele argumentidele vastu.
- 64 Üldkohus, kes välistas kohe majandusliku järjepidevuse esinemise võimaluse, ei uurinud *Parker ITR-i* ja *Parker Hannifini* argumente ega tõendeid, ega ka komisjoni vastuväiteid.
- 65 Eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et Üldkohus on rikkunud õigusnormi, jättes selleks, et kontrollida, kas komisjon on majandusliku järjepidevuse põhimõtet õigesti kohaldanud, uurimata talle poolte esitatud tõendid tegeliku seose – mis väljendus *ITR SpA* poolt *ITR Rubberile* avaldatava otsustava mõju kaudu - olemasolu või puudumise kohta.
- 66 Eeltoodust tuleneb, et esimese väitega tuleb nõustuda ja et vaidlustatud kohtuotsus tuleb tühistada osas, milles Üldkohus otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 115 ja 116 esitatud põhjustel, et *Parker ITR-i* vastutus ei ole tuvastatav rikkumise perioodi eest, mis eelnes 1. jaanuarile 2002.
- 67 Järje- ja õiguskindluse huvides olgu täpsustatud, et erinevalt sellest, mida väidavad vastustajad, tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada ka osas, milles tagajärjena ja ilma edasise sisulise uurimiseta Üldkohus tühistas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 139, 140, 145 ja 146 ning 53 ja 254 vaidlusaluses otsuses määratud trahvi suurendamise *Parker ITR-i* eestvedaja rolli eest keelatud kokkuleppes 1999. aasta juunist kuni 2001. aasta septembrini.

Teine väide, mille kohaselt Üldkohus tegi lahendi ultra petita ja rikkus diskrimineerimise keelu põhimõtet

Poolte argumendid

- 68 Komisjon väidab, et kuna Üldkohus vähendas 100 000 euro võrra suurendust, mida kohaldati rikkumise kestuse tõttu summale, mille ulatuses oli emattevõtja Parker-Hannifin Parker ITR-ile määratud trahvi tasumise eest solidaarselt vastutav, tegi Üldkohus otsuse *ultra petita*. Nimelt ei vaidlustanud Parker-Hannifin oma hakis rikkumises enda osalemise tegelikku kestust – mida Üldkohus kinnitas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 129 ja 256 - ega trahvisumma arvutamisel komisjoni kohaldatud rikkumise kestusega seotud tegurit.
- 69 Komisjon märgib, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 257 kõnealuse vähendamise põhjendamiseks toodud kaalutlused, mille kohaselt „Parker-Hannifini solidaarvastutust ei ole tuvastatud ajavahemiku suhtes 1. jaanuarist kuni 31. jaanuarini 2002”, on asjakohatud, sest vaidlusaluses otsuses ei peetud Parker-Hannifini nimetatud perioodi eest vastutavaks.
- 70 Kui Üldkohus soovis viidata asjaolule, et rikkumises Parker ITR-i osalemine – nagu see on tuvastatud vaidlustatud kohtuotsuses – oli kuu võrra pikem kui Parker-Hannifini puhul, ei oleks komisjoni arvates selle tõttu trahvisummat tulnud vähendada. Nimelt arvestades ümardamise meetodit, mis on ette nähtud vaidlusaluse otsuse kõigile adressaatidele kohaldatud ja Üldkohtu poolt vaidlustatud kohtuotsuses viidatud 2006. aasta suuniste punkti 24 teises lauses, ei saa rikkumise kestuse ühe kuu pikkust erinevust trahvi põhisumma kindlaksmääramisel arvesse võtta. Sellel põhjusel siiski trahvi vähendades rikkus Üldkohus diskrimineerimiskeelu põhimõtet.
- 71 Komisjoni arvates oleks Üldkohus pidanud vähemalt põhjendada, miks ta sellest meetodist kõrvale kaldus.
- 72 Kõigepealt meenutavad vastustajad, et kuna vaidlustatud kohtuotsus tehti menetluses, mis puudutas vaid vastustajaid, siis ei olnud Üldkohus oma täieliku pädevuse teostamisel põhimõtteliselt kohustatud lähtuma komisjoni kasutatud trahvide arvutamise meetodist.
- 73 Vähendades Parker ITR-i trahvi seda osa, mille tasumise eest oli Parker-Hannifin solidaarselt vastutav, võttis Üldkohus õigesti arvesse asjaolu, et viimase kui Parker ITR-i emattevõtja osalemine rikkumises oli kuu aega lühem kui tema tüdarettevõtja otsene rikkumises osalemine. Ükskõik millise teistsuguse lähenemisega oleks Parker-Hannifini diskrimineeritud.

Euroopa Kohtu hinnang

- 74 Mis puudutab konkurentsioiguse rikkumiste eest trahve määravate komisjoni otsuste üle teostatavat kohtulikku kontrolli, siis on liidu kohtul lisaks seaduslikkuse kontrolli pädevusele täielik pädevus, mis on talle antud määruse nr 1/2003 artikliga 31. See pädevus annab kohtule õiguse lisaks pelgale karistuse seaduslikkuse kontrollile asendada komisjoni hinnang enda omaga ja järelikult määratud trahv või karistusmaks tühistada, seda vähendada või suurendada (vt muu hulgas kohtuotsus KME Germany jt vs. komisjon, C-389/10 P, EU:C:2011:816, punkt 130 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 75 Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 tähenduses täieulatusliku kohtuliku kontrolli nõuete täitmiseks seoses trahviga peab liidu kohus ELTL artiklites 261 ja 263 ette nähtud pädevuse teostamisel analüüsima iga õiguslikku või faktilist argumenti, millega soovitakse tõendada, et trahvisumma ei ole kooskõlas rikkumise raskuse ja kestusega (kohtuotsus Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 200).

- 76 Selle täieliku pädevuse teostamine ei tähenda siiski omaalgatuslikku kontrolli; samuti on menetlus võistlev. Üldjuhul peab hageja esitama väited vaidlustatud otsuse kohta ning nende väidete põhjendamiseks ka tõendid (vt muu hulgas *Telefónica ja Telefónica de España vs. komisjon*, EU:C:2014:2062, punkt 213 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 77 Lisaks, nagu meenutab kohtujurist oma ettepaneku punktis 113, tuleb Üldkohtul täieliku pädevuse teostamise raames täita teatud kohustusi. Nende hulgas on põhjendamiskohustus, mis on tal Euroopa Kohtu põhikirja artikli 36 alusel ja mida kohaldatakse Üldkohtule sama põhikirja artikli 53 esimesele lõigu alusel, ja ka võrdse kohtlemise põhimõtte järgimise kohustus. Täieliku pädevuse teostamine ei saa konkurentsioiguse rikkumises osalenud ettevõtjatele määratud trahvisummade kindlaksmääramisel kaasa tuua nende diskrimineerimist (*kohtuotsus Sarrió vs. komisjon*, C-291/98 P, EU:C:2000:631, punkt 97).
- 78 Käesolevas asjas tuvastas komisjon vaidlusaluse otsuses, et Parker ITR osales kartellis ajavahemikus alates 1. aprillist 1986 kuni 2. maini 2007 ja Parker-Hannifin ajavahemikus alates 31. jaanuarist 2002 kuni 2. maini 2007. Seetõttu määras ta Parker ITR-ile 25 610 000 euro suuruse trahvi, täpsustades, et selle trahvi maksmise eest oli Parker-Hannifin solidaarselt vastutav 8 320 000 euro ulatuses. Nagu nähtub vaidlusaluse otsuse punktist 448, on see, et Parker-Hannifin solidaarvastutus tuvastati vaid ühe osa suhtes Parker ITR kogu trahvist, selgitatav muu hulgas 2006. aasta suuniste punktis 24 sätestatud kordaja kohaldamisega, mis võrdub rikkumises osalemise aastate arvuga, mis oli aga kahe äriühingu puhul erinev.
- 79 Oma hagis vaidlustasid Parker ITR ja Parker-Hannifin rikkumise kestuse, mis nende suhtes vaidlusaluses otsuses tuvastati, paludes Üldkohtul vähendada sel põhjusel trahvi, mis neile selle otsusega määrati.
- 80 Olles uurinud Parker ITR-i ja Parker-Hannifini esitatud väiteid ja tõendeid, otsustas Üldkohus kõigepealt, et Parker ITR-i ei saa vastutavaks pidada mingi rikkumise eest perioodil enne 1. jaanuari 2002. Seetõttu tühistas ta ka Parker ITR-le ja Parker-Hannifinile vaidlusaluses otsuses määratud trahvi suurendamise Parker ITR-i eestvedaja rolli tõttu keelatud kokkuleppes 1999. aasta juunist kuni 2001. aasta septembrini.
- 81 Teostades seejärel oma täielikku pädevust, vähendas ta Parker ITR-ile määratud trahvi 6 400 000 euroni, summani, mille sobivust komisjon ei vaidlusta.
- 82 Seejärel tuli Üldkohtul vastavalt Parker-Hannifini nõudele ümber arvutada summa, mille ulatuses see äriühing oli solidaarselt vastutav Parker ITR-ile määratud uue trahvisumma tasumise eest.
- 83 Selleks tugines Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 257 asjaolule - mida ei vaidlustatud talle esitatud hagis ja mida kinnitati vaidlustatud kohtuotsuses -, et Parker-Hannifini ei saanud emaettevõtjana pidada rikkumise eest vastutavaks perioodi eest 1.-31. jaanuar 2002. Seetõttu ja vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei saa Üldkohtule ette heita lahendi tegemist *ultra petita*.
- 84 Kuid tuleb märkida, et Üldkohus määras trahvisummaks, mille eest Parker-Hannifin pidi olema Parker ITR-ile määratud trahvi tasumise eest solidaarselt vastutav, 6 300 000 eurot, ilma et ta viitaks oma põhjenduses mis tahes muule tõendile.
- 85 Eeltoodut arvestades tuleb asuda seisukohale, et Üldkohus ei ole esitanud piisavalt teavet, mis võimaldaks esiteks huvitatud isikutel saada teada põhjused, miks ta määras potentsiaalselt Parker-Hannifini makstavaks trahviks sellise summa, ja teiseks võimaldaks Euroopa Kohtul teostada kontrolli trahvi vähendamise seaduspärasuse üle, muu hulgas võrdse kohtlemise põhimõtte seisukohast, nagu sellele viitab komisjon.

- 86 Seega tuleb nõustuda apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud komisjoni teise väitega, mis puudutab põhjendamiskohustuse rikkumist.
- 87 Seetõttu tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada osas, milles Üldkohus vähendas ilma põhjendamata selle kohtuotsuse punktis 257 trahvi seda summat 100 000 euro võrra, mille ulatuses Parker-Hannifin emaettevõtjana vastutas solidaarselt ITR Parkerile määratud trahvi tasumise eest.

Vastustajate argumentatsioon, mis puudutab määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 rikkumist

Poolte argumentid

- 88 Apellatsioonkaebusele esitatud vastuses on vastustajad seisukohal, et juhul, kui esimese väitega nõustatakse, ei saa trahvi osa, mille tasumise eest võidakse Parker ITR-i pidada üksi vastutavaks, olla määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 kohaselt suurem kui 10% tema käibest vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisele eelnenud majandusaastal.
- 89 Selle kohta meenutavad nad, et kuni 31. jaanuarini 2002 olid Parker ITR ja Parker-Hannifin kaks eraldiseisvat ettevõtjat. Sel põhjusel väitsid nad Üldkohtu menetluses oma kaheksanda väite raames, et selleks, et kindlaks määrata 10% ülempiir, mis on kohaldatav trahvisumma osale, mille eest Parker ITR-i saab pidada perioodi osas enne 31. jaanuari 2002 üksi vastutavaks, tuleb erinevalt sellest, mida teeb komisjon vaidlusaluses otsuses, arvesse võtta ainult Parker ITR-i käivet 2008. aastal, mitte aga kogu kontserni Parker-Hannifin konsolideeritud käivet sel aastal. Vastustajad lisavad, et seda meelt oli kohtujurist Wathelet oma ettepanekus kohtuasjas YKK jt vs. komisjon (C-408/12 P, EU:C:2014:66, punktid 96-145).
- 90 Kohtuistungil väitis komisjon, et see argumentatsioon tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, kuna seda ei esitatud vastuapellatsioonkaebusena. Vastustajad vastasid repliigis, et Üldkohus ei ole selles küsimuses vaidlustatud kohtuotsuses midagi otsustanud.

Euroopa Kohtu hinnang

- 91 Vastavalt 1. novembril 2012 jõustunud kodukorra artiklile 172 võivad kõik Üldkohtu kohtuasja pooled, kellel on huvi, et apellatsioonkaebus rahuldataks või jäetaks rahuldamata, esitada apellatsioonkaebusele vastuse kahe kuu jooksul alates apellatsioonkaebuse kättetoimetamisest. Kodukorra artikli 176 lõikes 1 on lisaks ette nähtud, et artiklis 172 nimetatud pooled võivad esitada vastuapellatsioonkaebuse sama tähtaja jooksul, mis on ette nähtud apellatsioonkaebusele vastuse esitamiseks. Viimaseks on kodukorra artikli 176 lõikes 2 sätestatud, et vastuapellatsioonkaebus tuleb esitada eraldi dokumendina vastusest apellatsioonkaebusele.
- 92 Selleks et tuvastada, kas viimati nimetatud säte on käesoleval juhul kohaldatav, tuleb eelnevalt analüüsida, kas Üldkohus uuris ja lahendas vaidlustatud kohtuotsuses Parker ITR-i ja Parker-Hannifini tõstatatud õiguslikku küsimust.
- 93 Selles küsimuses tuleb märkida, et nimetatud kohtuotsuse punktis 227 viitas Üldkohus kõigepealt oma kohtuotsusele Tokai Carbon jt vs. komisjon (EU:T:2005:220). Olgu täheldatud, et Üldkohus tugines samale kohtuotsusele, kui ta lahendas sarnast õigusküsimust kohtuotsuses YKK jt vs. komisjon (T-448/07, EU:T:2012:322, punkt 193), mille peale esitatud apellatsioonkaebust lahendati apellatsioonimenetluses, millele vastustajad viitasid oma vastuses.
- 94 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 228 otsustas Üldkohus seejärel, et hagi kaheksas väide ei ole põhjendatud rikkumise perioodi osas pärast 1. jaanuari 2002, sealhulgas perioodi osas 1.-31. jaanuar 2002, mille jooksul ITR Rubber ei kuulunud veel kontserni Parker-Hannifin.

- 95 Üldkohtu hinnang väljendub arvutusmeetodis, mida ta kasutas Parker ITR-ile määratud trahvi ümberarvutamiseks, ja ka vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punktis 3, kus ta ei eristanud perioodi 1.-31. jaanuar 2002 ning perioodi pärast seda kuupäeva.
- 96 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et Üldkohus on hagi kaheksanda väite analüüsi raames õigesti uurinud ja lahendanud Parker ITR-i ja Parker-Hannifini tõstatatud õigusküsimust, lükates nende argumentatsiooni tagasi.
- 97 Eeltoodut silmas pidades ja arvestades, et vastustajad ei ole esitanud vastuapellatsioonkaebust eraldi dokumendina vastusest apellatsioonkaebusele, nagu nõuab kodukorra artikli 176 lõige 2, ja mis oleks esitatud seoses Üldkohtu hinnanguga nende hagi kaheksanda väite suhtes, tuleb nende argumentatsioon määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 1 kohaldamise kohta vastuvõetamatuna tagasi lükata.
- 98 Arvestades kõiki eespool esitatud kaalutlusi, eelkõige neid, mis on välja toodud käesoleva kohtuotsuse punktides 55, 66, 67 ja 87, tuleb vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punktid 1-3 tühistada.

Üldkohtule esitatud hagi

- 99 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse tühistamise korral teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.
- 100 Käesolevas asjas leiab Euroopa Kohus, et vaidlus ei ole staadiumis, mis lubaks teha kohtuasjas otsust, kuna selleks, et hinnata, kas komisjon tegutses õigesti, kui ta vaidlusaluse otsuses kohaldas vastustajate suhtes majandusliku järjepidevuse põhimõtet, tuleb eelnevalt uurida, kas vastustajate poolt Üldkohtule esitatud hagi esitatud andmed on piisavad, et ümber lükata eeldus, mille kohaselt ITR SpA kui emaettevõtja, kellele kuulus 100-protsendiline osalus ITR Rubberi kapitalis, avaldas otsustavat mõju oma tütarettevõtja tegevusele.
- 101 Seetõttu tuleb kohtuasi tagasi saata Üldkohtule, et ta vaataks hagi uuesti sisuliselt läbi.

Kohtukulud

- 102 Kuna kohtuasi saadetakse tagasi Üldkohtule, tuleb käesoleva apellatsioonmenetlusega seotud kulude kandmine otsustada edaspidi.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

- 1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu otsuse Parker ITR ja Parker-Hannifin vs. komisjon (T-146/09, EU:T:2013:258) resolutsiooni punktid 1-3.**
- 2. Saata kohtuasi tagasi Euroopa Liidu Üldkohtule, et ta teeks otsuse hagi põhjendatuse suhtes.**
- 3. Otsustada kohtukulude jaotus edaspidi.**

Allkirjad